

Notat

Til	Direktørmøtet	Dato	1.12.2011
Kopi		Saksnr.	11/51625
Fra	Virksomhetsstyringsenheten	Saksbehandler	Therese Stoveland-Alfsen
Vedlegg	Beskrivelse av etatens tjenestetilbud		

Bufetats tjenestemodell

Det vises til beslutningen i direktørmøtet 13.10.11 om Bufetats tjenestemodell. I den beslutningen ble det enighet om at regionene kunne spille inn ytterligere kommentarer til prinsippene i tjenestemodellen.

Direktoratet har vurdert de innspill til prinsippene som har kommet inn. I tillegg har vi

- ytterligere konkretisert målgruppedifferensieringen, slik at det er tydeligere at dette handler om inndeling av målgrupper og ikke organisering,
- beskrevet styringsaksens funksjon

Kvalitetssikring av innholdet i beskrivelsen av etatens tjenestetilbud gjøres nå, eventuelle endringer i matrisen blir delt ut i møtet.

Resultatet av dette arbeidet er beskrevet i vedlagte utkast til tjenestemodells-dokument. Dette vil gjøres tilgjengelig i flere format, bl a som dokument, på intranettet og i trykket format sammen med strategien for etaten (egen sak om det kommer).

Forslag til konklusjon

- Direktørmøtet legger den oppdaterte beskrivelsen av tjenestemodellen til grunn for videre arbeid.

Bufetats tjenestemodell

1. Bufetats kvalitetsbegrep

Bufetats tjenester skal

- være virkningsfulle
- være trygge og sikre
- involvere brukerne og gi dem innflytelse
- være samordnet og preget av kontinuitet
- utnytte ressursene på en god måte
- være tilgjengelig og rettferdig fordelt

2. Prinsipper

Prinsipper for kvalitet i Bufetats tjenestetilbud er etiske og faglige føringer for utøvelsen av våre tjenester. De relateres tett opp mot de seks dimensjonene i Bufetats kvalitetsbegrep, og forteller oss hvordan vi skal jobbe for å oppnå tjenester som er virkningsfulle, trygge og sikre, som involverer barn, unge og deres familier og gir dem innflytelse, er samordnet og preget av kontinuitet, utnytter ressursene på en god måte og er tilgjengelig og rettferdig fordelt.

Prinsipper for kvalitet i Bufetats tjenestetilbud

Overordnet prinsipp

Barns og familiers behov skal være styrende for innhold og organisering av tjenestetilbudet

Bufetats tjenester skal være virkningsfulle

Prinsipper for god praksis i Bufetat:

- Bufetats tilbud skal innrettes mot å trygge barns oppvekst og styrke familienes fungering
- Bufetat skal medvirke til at barn, familier og enkeltpersoner får hjelp tidligst mulig i en problemutvikling
- Saker som berører barn skal gis prioritet i familievernet
- Akutt plasseringer av barn skal forebygges i størst mulig grad
- Barns, familiers og enkeltpersoners ressurser skal vektlegges og styrkes
- Fagutøvelsen skal være preget av god kulturkompetanse og kultursensitivitet
- Flest mulig barn, familier og enkeltpersoner skal få et tilbud der de bor og sikres kontinuitet i nære relasjoner
- Der det er konflikt mellom barns og foreldres interesser, skal Bufetat ivareta barns interesser

Prinsipper for kompetanse:

- Alle ansatte i Bufetats tjenestetilbud skal ha høy etisk bevissthet og kunne reflektere over egen samhandling med barn, familier og enkeltpersoner
- Bufetats fagutøvelse skal være fundert på forskningsbasert kunnskap, erfaringskunnskap og klient- og brukerkunnskap for å tilby best faglig praksis

- Bufetat skal legge til rette for kompetanseutvikling og kompetansedeling innad i organisasjonen
- Barnevernet og familievernnet skal medvirke til forskning og fagutvikling innen sine fagområder

Bufetats tjenester skal være trygge og sikre

Barns universelle behov:

- Barnet skal ses, høres og bekreftes
- Barnets fysiske, psykiske sosiale og eksistensielle behov skal ivaretas
- Barn skal få tiltak tilpasset sitt utviklingsnivå
- Barnet skal ha vern mot overgrep og negativ påvirkning
- Barn skal vokse opp i en familiesammenheng

Organisering av tjenester slik at de møter barns, familiers og enkeltpersoners behov:

- Tilbudene skal organiseres slik at flest mulig brukere kan få et kvalitativt godt tilbud
- Barn, familier og enkeltpersoner skal motta riktig hjelp til rett tid på laveste effektive behandlings- og omsorgsnivå.
- Barnet skal få tiltak i hjemmet når dette er faglig riktig og praktisk mulig
- Barn, familier og enkeltpersoner skal sikres forutsigbarhet gjennom å vite hva som skal skje på kort og lang sikt
- Familievernets tilbud skal baseres på frivillighet (mekling er obligatorisk for foreldre med barn under 16 år)

Bufetat skal involvere brukerne og gi dem innflytelse

Prinsipper for brukermedvirkning

- Barn, familier og enkeltpersoner har kompetanse til å påvirke sin egen situasjon og medvirke til egen utvikling
- Barn, familier og enkeltpersoner skal ha størst mulig innflytelse på eget liv
- Bufetat skal lære av barn, familier og enkeltpersoner
- Barn, familier og enkeltpersoner skal ha innflytelse på utformingen av tjenester de mottar
- Det skal legges til rette for både kollektiv og individuell brukermedvirkning
- Barnekonvensjonens artikler om barns deltakelse skal etterleves

Bufetats tjenester skal være samordnet og preget av kontinuitet

Prinsipper for samarbeid:

- Bufetat skal ha et forpliktende, løpende og tilpasset samarbeid med relevante lokale tjenesteytere og samarbeidspartnere
- Utvikling av Bufetats tjenestetilbud må gjøres i samråd med lokale tjenesteytere, slik at det samlet sett blir et best mulig tilbud for brukerne
- Det statlige barnevernet og familievernnet skal utvikle samarbeid ut fra barns og familiers behov
- Barn, familier og enkeltpersoner skal så langt det er mulig få et koordinert tilbud om hjelp
- Det statlige barnevernet skal bistå kommunene for å sikre barnet god utvikling gjennom riktig tiltak
- Bufetat skal søke samarbeid med kommunene om felles kompetanseutvikling
- Familie- og nettverksarbeid skal være en forpliktende og integrert del av tiltak i det statlige barnevernet

Bufetat skal utnytte ressursene på en god måte

Prinsipper for ressursutnyttelse:

- All aktivitet i Bufetat skal skje innenfor tildelte rammer
- Aktiviteten i Bufetat skal organiseres med sikte på best mulig utnyttelse uten at den faglige kvaliteten på tjenestetilbudet blir redusert

- Mest mulig av Bufetats samlede ressurser skal komme barn og familier til gode
- Bufetats eiendomsforvaltning må sikre tilstrekkelig fleksibilitet for å imøtekomme vekslende behov
- Avtaler med private og ideelle tjenesteytere skal gi tilstrekkelig forutsigbarhet, fleksibilitet og sikre stabil tilgang på nødvendig kapasitet

Prinsipper for ledelse, styring og kontroll:

- Styringslinjene i Bufetat skal være så korte som mulig

Bufetats tjenester skal være tilgjengelig og rettferdig fordelt

Prinsipper for likeverdighet

- Bufetats tjenestetilbud skal organiseres slik at befolkningen får likeverdige tjenester uavhengig av bosted og sosial tilhørighet
- Bufetats tjenestetilbud skal organiseres slik at den ivaretar befolkningens mangfold med hensyn til etnisitet, livssyn, nedsatt funksjonsevne eller seksuell orientering
- Tjenestetilbudet skal organiseres i en grunnstruktur som skal være mest mulig likeverdig regionene i mellom og understøtte god styring
- Tjenester som ytes av private aktører skal tilfredsstillende de samme krav til innhold, kvalitet og kompetanse som de tjenester Bufetat utfører selv

Prinsipper for tilgjengelighet

- Bufetat skal arbeide aktivt for at aktuelle brukere har lik tilgang til tjenestetilbudene
- Familier og enkeltpersoner skal kunne få lett tilgjengelig informasjon og råd gjennom Bufetats aktive formidling på nett og i media.

3. Definisjon av etatens tjenestetilbud

Beskrivelsen av etatens tjenestetilbud tydeliggjør hva som er etatens oppgaver etter lover og føringer, og hvilke kriterier som skal gjelde for oppgaver etaten velger å utføre for å understøtte etatens oppdrag.

Tjenestetilbudet deles inn i tre kategorier:

1. Lovpålagte oppgaver
2. Oppgaver utover lovpålagte oppgaver, gitt etaten gjennom føringer fra BLD
3. Oppgaver etaten velger å utføre, fordi de understøtter de to første dimensjonene slik at etaten samlet sett gir et godt tilbud til befolkningen

Etaten skal til enhver tid sørge for at tjenestetilbudet omfatter lovpålagte oppgaver og oppgaver gitt gjennom føringer fra departementet. Etaten trenger å supplere tilbudet av tiltak og tjenester også utover de lovpålagte og føringsstyrte oppgavene for å imøtekomme prinsippet om at Bufetats tilbud skal innrettes mot å trygge barns oppvekst og styrke familiens fungering. Det gjennomføres en prosess for å presisere hvilke oppgaver dette er (oppgavene i kategori 3) i 2011/2012.

Skjematisk oversikt over etatens tjenestetilbud ligger vedlagt.

4. Målgruppedifferensiering

Bufetat legger en delvis spesialisering av tjenestetilbudet til grunn for tjenestemodellen i henhold til følgende målgrupper:

Barn

- Barn under 12 år - omsorg
- Barn under 12 år - atferd

Ungdom:

- Ungdom med atferds-problematikk med høy risiko for fortsatt negativ utvikling (Atferd høy)
- Ungdom med atferds-problematikk med lav risiko for fortsatt negativ utvikling (Atferd lav)
- Ungdom med rusproblemer
- Ungdom med behov for akuttiltak
- Beskyttelse (menneskehandel og tvangsekteskap)
- Ungdom med høyt omsorgsbehov
- Ungdom med moderat omsorgsbehov
- Omsorg for enslige mindreårige asylsøkere

Familier:

- Familier med behov for mekling og samarbeid om felles barn
- Familier med vold og/eller høyt konfliktnivå
- Par og familier med relasjonsvansker
- Foreldre med behov for opplæring og veiledning
- Adopsjonssøkere

5. Styring skal fremme faglig godt arbeid for barn og familier

Etatens tjenestemodell innebærer en økt spesialisering av tjenestene, tilpasset de enkelte målgruppene. Dette fordrer endringer i hvordan etaten styres og organiseres.

For å sikre hensiktsmessig faglig styring av tiltaksapparatet, har Bufetat besluttet å styre etter styringsaksen funksjon. En funksjon er en gruppering av tjenestene rettet mot faglig relaterte målgrupper innen hver region, (uavhengig av geografisk beliggenhet innad i regionen). Slik styrkes fokuset på faglig styring av tjenestene, utvikling av faglige nettverk mellom tjenester for relaterte målgrupper og spesialisert kompetanse hos de ansatte.

Et eksempel på en slik funksjon er at følgende målgrupper samles og ledes i sammenheng: 1. ungdom med atferds-problematikk med høy risiko for fortsatt negativ utvikling (Atferd høy), 2. ungdom med atferds-problematikk med lav risiko for fortsatt negativ utvikling (Atferd lav) og 3. ungdom med rusproblemer.

Funksjonsinndelingen legger igjen føringer for regionenes organisering, da det er naturlig å organisere både regionledelse og tiltaksapparat i henhold til funksjonene. Organisering av regionledelsen presiseres i en «standard for organisering og styring av regionledelsen». Der gis det også føringer for hvordan den enkelte region organiserer sitt tiltaksapparat.

	Barnevern	Familievern
Lovpålagte oppgaver	<p>Bistå barneverntjenesten med plassering av barn utenfor hjemmet, jf. § 2-3, 2. ledd a.</p> <p>Ha ansvaret for etablering og drift av barneverninstitusjoner og omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere, jf. bvl. § 5-1 og 5A-8.</p> <p>Godkjenne private og kommunale barneverninstitusjoner, sentre for foreldre og barn og omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere, jf. bvl. §§ 5-1 og 5A-8.</p> <p>Rekruttere og formidle fosterhjem. jf. § 2-3, 2. ledd b.</p> <p>Sørge for at fosterhjemmene får nødvendig opplæring og generell veiledning, jf. bvl. § 2-3, 2. ledd c.</p>	<p>Gi et tilbud om behandling og rådgivning der det foreligger vansker, konflikter eller kriser i familien. Familievernkontorloven § 1</p> <p>Foreta mekling etter lov om ekteskap § 26 og barneloven § 51. Familievernkontorloven § 1</p> <p>Drive utadrettet virksomhet om familierelaterte tema. Familievernkontorloven § 1</p> <p>Føre tilsyn ved samvær, etter Barnelovens § 43</p>
Oppgaver utover lovpålagte oppgaver, gitt etaten gjennom føringer fra	<p>Statlige beredskaps- og familiehjem er regulert i føringer fra BLD blant annet i tildelingsbrev. Rundskriv Q-06/2007 pkt. 7.3 regulerer betalingsansvaret. BLD har utarbeidet standardavtaler.</p>	<p>Pådriverarbeid overfor kommunene:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ”Fortsatt foreldre” - ”Ser du meg”-grupper - ”Godt samliv!”-kurs

<p>BLD¹</p>	<p>Økonomisk forsterkning av kommunale fosterhjem er regulert gjennom føringer fra BLD blant annet i tildelingsbrev. Rundskriv Q-06/2007 pkt. 7.2 regulerer betalingsansvaret for disse hjemmene.</p> <p>Hjelpetiltak i regi av det statlige barnevernet. MST, PMTO, FFT og Webster er eksempler. Tiltakene er hjemlet i Rundskriv Q-06/2007 pkt. 8.2 samt føringer i tildelingsbrev.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ICDP/foreldreveiledning - pappagrupper <p>”Hva med oss?”</p> <p>Kompetanseutvikling for meklerkorpset, R.skr. Q-02/2008</p> <p>Utvikle samarbeid familievern/domstolene</p>
-------------------------------	---	--

¹ Tildelingsbrev 2006: "Fortsette med implementering av hjemmebaserte metoder over hele landet, herunder MST og PMTO", Q6-2007: "Selv om tiltak i hjemmet er et kommunalt ansvar etter barnevernloven, har staten tatt ansvaret for å utvikle og implementere enkelte hjelpetiltak for familier som har barn eller ungdom med atferdsproblemer." MST og PMTO er nevnt

Tildelingsbrev 2007:

Behandlingsfosterhjem: "Arbeide for at hjemmebaserte metoder, spesielt MST og PMTO, tas i bruk over hele landet, og at kapasitetsutnyttelsen i disse tiltakene øker."

Tildelingsbrev 2008:

En av ti hovedprioriteringer

"For å nå målet om et kunnskapsbasert barnevern, skal Bufdir styrke og bygge ut evidensbaserte tiltak i barnevernet og styrke oppfølgingen og veiledningen av foster-, familie- og beredskapshjem"

Tildelingsbrev 2009:

For å nå målet om et likeverdig og kunnskapsbasert barnevern, skal Bufdir styrke og bygge ut forskningsbaserte tiltak i barnevernet, og styrke oppfølgingen og veiledningen av foster-, familie- og beredskapshjem. Rapporteringskrav: "Rapportering om arbeidet med implementering og kvalitetssikring av forskningsbaserte metoder (MST, MTFC, FFT, MultifunC)"

Tildelingsbrev 2010:

Bufdir skal fortsette arbeidet med å redusere bruken av institusjoner. Bruken av fosterhjem og hjelpetiltak i hjemmet skal økes når det er faglig begrunnet og bidrar til å møte barn og unges behov. Rapporteringskrav: Implementering, forankring og kvalitetssikring av kunnskapsbaserte metoder, herunder Parent Management Training — Oregonmodellen (PMTO)/Tidlig Innsats for Barn i Risiko (TIBIR), multisystemisk terapi (MST), funksjonell familierapi (FFT), Multifunksjonell Behandling i Institusjon og nærmiljø (MultifunC), Multidimensjonell fosterhjemsbehandling (MTFC), Læringsbasert rusbehandling (LBR/CM) og andre aktuelle metoder.

Tildelingsbrev 2011

"Bufetat skal ha høy kvalitet i tjenestetilbudet og utvikle og implementere kunnskapsbaserte og differensierte barnevernverntiltak av god kvalitet". Styringsparametre: Antall barn i MST, PMTO, MultifunC, Resultatkrav: Økt bruk av MST, PMTO, MultifunC som andel av benyttede tiltak i barnevernet.

	<p>Hjelpetiltak i kommunal regi der staten kan dekke utgifter er regulert i Rundskriv Q-06/2007 pkt 9.2 og føringer og budsjetter i tildelingsbrev.</p> <p>Sentre for foreldre og barn er omhandlet i § 4-4, 2. ledd. Departementet legger til grunn at vi skal tilby eksisterende plasser, men er ikke forpliktet til å bygge ut tilbudet. Tilbudet er omtalt i forarbeider, Rundskriv Q-06/2007 pkt 2.4 og i føringer i tildelingsbrev.</p> <p>Ettervern i statlige tiltak. § 1-3 omtaler opprettholdelse eller erstatning av andre tiltak inntil barnet har fylt 23 år. Bufetat har bistandsplikt for plasseringer utenfor hjemmet inntil ungdommen har fylt 20 år.</p> <p>Famileråd. Bufetat fikk i sin tid oppgaven overført fra BLD.</p> <p>Utredning og veiledning til små kommuner. I Q-19/2003 fremgår det at fagteam skal kunne gi faglig bistand i vanskelige barnevernsaker og kunne bistå små kommuner ved å foreta begrensede utreningsoppgaver i kompliserte saker. I tillegg kan det foretas utredninger i sentre for foreldre og barn hvor staten kan bli økonomisk ansvarlig jf. Rundskriv Q-06/2007 pkt 2.4.</p> <p>MTFC (Behandlingshjem) er en statlig barneverninstitusjon og skal etter føringer fra BLD pr. i dag inngå i</p>	<p>Utvikle tilbud i videregående skole (tiltak 44 i Vendepunkt)</p> <p>Pilotprosjekt Østerdalen</p> <p>Drifte og videre utvikle familienettet.no</p> <p>Utvikle tilbud til voldsutøvere i Finnmark</p> <p>Implementere brukermedvirkning</p>
--	---	--

	Bufetats institusjonstibud.	
Oppgaver etaten velger å utføre	<p>Individuelle veiledning og oppfølging av kommunale fosterhjem.</p> <p>Akutt – team</p> <p>Deltakelse i diverse tverretatlige konsultasjonsteam</p> <p>Deltakelse i diverse prosjektgrupper og referansegrupper knyttet til FOU</p> <p>COS (Circle of Security)</p> <p>Marte Meo</p>	<p>Systematisk samarbeid om enkeltklienter og på systemnivå med lokalt hjelpeapparat, særlig barnevern og helsestasjoner i kommunene</p> <p>Samarbeid med øvrig hjelpeapparat, eks spesialisthelsetjenesten, Nav, frivillige organisasjoner mv.</p> <p>Veiledning og kompetanseheving overfor helse- og sosialtjenesten i kommunene</p> <p>Deltakelse i tverretatlig samarbeid i forbindelse med vold i nære relasjoner, eks politi, krisesentre mv.</p> <p>Behandlingstilbud overfor familier og enkeltpersoner på krise/traumer, når øvrig lokalt hjelpeapparat ikke har tilstrekkelig kompetanse</p> <p>Samarbeid med Helsedirektoratet på prosjekter om tidlig intervensjon, ulykkesforebygging, habilitering/rehabilitering mv</p>